

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

Números atrassats: 10 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

SERVEY DE LACAYO

—Paco, té, aguanta'm la capa.

EN REMULL

Ara inglesa surta davant de Lisboa de recullir las manifestacions simpàticament expressives dels elements oficials portuguesos.

El rey que disfrutava en aquell país ha fet mes encare: ha alsat la copa pera brindar en honor de la reyna Victoria de Inglaterra, posant tant de relleu l'amistat íntima que uneix a n' els dos pobles y usant un llenguatge tan plé d' efusió, que al dia següent ha dit tot-hom:—Els portuguesos y ls ingleses ne portan alguna de cap: Inglaterra y Portugal s' entenen.

Y en efecte, avuy ja no es misteri pera ningú l' existencia de un tractat secret de aliança entre ls dos pobles.

A primera vista sembla aquesta l'aliança del elefant y la formiga, perque tot lo que té de colossal el poder marítim y militar de Inglaterra, té de insignificant la força militar y marítima de Portugal. Cert que disposa encare la vehina nació de extensas colonias al Orient y al Africa; pero si las conserva, no es tant pels elements propis ab que pugua defensarlas en un cas de apuro, com per la tolerancia de las nacions poderosas, que no mes extenen la grapa podrian arrebatarlas'hi.

¿Qué busca, donchs, Inglaterra? ¿Qué s' proposa obtenir ab l' apoyo de una nació petita, endeutada, sense cap forsa positiva?

Aixó es lo qu' hem de preguntarnos, principalment els espanyols, per lo molt que l' fet de l'aliança ns interessa: aixó es lo que ns convé esbrinar tenint en compte principalment que l' Inglaterra, tipo perfecte del positivisme en la seva política exterior, no fa may res de franch, y no perdent de vista tampoch, que en els actuals moments la independència portuguesa no s' veu ni remotament amenassada per ningú.

¿Quin será, donchs, el verdader quid de una aliança que a primera vista sembla que no tinga ni tan sisquera rahó de ser?

Sense necessitat de cap concert entre las dos nacions, ó a lo menos, quan no era encare coneguda sa existencia, Portugal ha pogut prestar y ha prestat realment grans serveys al imperi británich, en la guerra asoladora que sosté aquest ab las Repúblicas boers. En efecte, la faixa de territori portugués, interposada entre l' Transvaal y l' mar, ha sigut pels boers una barrera poch menos que infranquejable, mentres que pels inglesos ha sigut sempre una bretxa oberta, quan no una porta falsa per introduhirse en el Transvaal, facilitantlos la realisació de sas combinacions estratégicas.

Ab aquest exemple, s' compren desseguida, els serveys valiosos, qu' en determinadas circumstancias, pot prestar una nació petita, insignificant, a un' altra de poderosa, que com l' Inglaterra s' proposi exercir la rapacitat en gran escala.

Serveys son aquests poch honrosos per qui ls presta; pero de gran profit per qui ls utilisa.

Tenen molts punts de semblansa ab cert epissodi que l' gran novelista Carlos Dickens consigna en una de las sevas obras, si no recordo mal *La casa lugubre*. Se tracta de un pobre noy del hospici denarit y prim com un fideu que ha caygut en mans de una banda de facinerosos, reventadors de habitacions, els quals se valen d' ell per realisar sas fetxorias. Gracias a la inverossimil magrícia del pobre baylet, el fan passar per qualsevol forat: per un porticonet impracticable, per l' obertura que deixa un vidre romput, fins per entre mitj dels ferros de una reixa, y una vegada l' xicot es a dintre, ell es qui fa corre las baldas, franquejantlos l' entrada a la casa ó al magatzem que s' proposan saquejar.

El gran novelista Carlos Dickens era inglés, y a Inglaterra, com es consegüent, passa l' acció de una novela, que tanta aplicació pot tenir a las tretas y manyas de una diplomacia sense escrúpuls.

Aixís, donchs, y atesa la situació geogràfica de Portugal, no pot Espanya mirar ab indiferencia l'aliança anglo-portuguesa. Lo que ha passat al Africa austral, pot repetir-se aquí en major escala, quan en aquellas regions haja Inglaterra acabat la feyna que té encare entre mans. Qualsevol pretext basta en aquests cassos pera armar una complicació. No s' perdi de vista, qu' en l' actualitat, tractan formalment els inglesos de comprar l' islot de Palvara, situat davant de la ría de Arosa (Galicia) objecte fa temps de la cobdícia británica.

Molt alarmant es aquest sintoma; pero l' alarma puja de grau, al considerar el desconcert y la ceguera de miras dels governs espanyols, servidors de la monarquia, aixís com l' estat de postració y aniquilament a que han conduhit al país.

¿Quánt lluny estém avuy de aquells generosos somnis de l' Unió ibérica, que ab tan ardor alentavan els partits avansats de las dos nacions! Somnis eran aquells susceptibles de transformarse en una hermosa realitat, si Espanya hagués procurat ser avants que tot una nació progressiva, ilustrada y culta. La federació republicana hauria acabat per unir ab llassos carinyosos als dos pobles peninsulars, constituintse una nació de la mateixa rassa, gran, forta y respectada.

Pero a las solucions francament lliberals van prefe-

rirse las reaccionarias: a la República, la monarquia; als interessos nacionals, els interessos dinástichs; a la política de atracció, la política repulsiva que té per norma dels governs monárquichs el medro, l' abús, l' atropello a las lleys, la immoralitat, el despilfarro y ls excessos de una centralisació petulant y antipática, y que ha produhit en últim resultat l' aniquilament vergonyós de nostre poder colonial, y l' desconcepte d' Espanya davant del mon civilisat.

Entre Portugal y Espanya hi ha avuy una cosa pitjor que una barrera; s' hi extén a manera d' abisme un llach infecte y pestilent. Els governs monárquichs espanyols de aquests últims temps, l' han anat formant ab els seus abusos repugnants, y avuy miran aturrullats y sense atinar en res més qu' en sostenirse, aferrussats al turró, com al altra banda de aquest llach, l'aliança anglo-portuguesa, prepara la próxima consumació de una nova vergonya, que será tal volta la darrera.

P. K.

L' OBJECTIU

Els quens tenían encare prou candidés pera creure que ls nostres conservadors obravan ab bona fé quan aparentavan indignarse de que se ls tingués per reaccionaris y prometían combatre al carlisme en particular y a la reacció en general, se n' haurán dut bon xasco veient de quin modo fa us el govern de la suspensió de garantias.

No contém ab lo que passa a Catalunya, ahont ab l' escusa de reprimir la propaganda separatista y la resistencia al pago de tributs, estém de molt temps somesos a un estat excepcional que serveix principalment pera fins molt distints, que avuy aquest mateix estat excepcional no ns permet sisquera enumerar.

Però fixemnos ab lo qu' acaba de passar a Pamplona pera convencens de que per qui s' treballa de ferm es a favor de la reacció y per conseqüencia a favor de son fill natural el carlisme.

Un diari avansat, *El Porvenir Navarro*, ataca fermament al bisbe d' allí y ja poden contar que la rahó devia sobrarli dada la mena de bisbes que s' estilan a Espanya.

Els neos y carlins de la capital navarra, pera desagrar al bisbe projectan una manifestació que resultés un trágala al esperit liberal de la nació espanyola que te fresca encare la ferida de la darrera intentona carlista, y el representant del govern a Pamplona no solzament autorisa la manifestació sino que pera fer completa la etzegallada, suspen la publicació del diari liberal, abusant així de las facultats que li dona una suspensió de garantias decretada únicament pera combatre la propaganda carlista.

Sembla que l' ministre de la Gobernació hauria hagut de destituir al seu subordinat, ¿oy? Donchs precisament perque aixó hauria sigut lo natural, no ho ha fet ni ho farà y encare defensará a peu y a caball la desatentada conducta del gobernador de Pamplona.

Perque lo que convé a nostres ministres reaccionaris y a sos ensotamats inspiradors es ofegar del tot lo que fassa la mes petita furtor de liberalisme a ff de que la nació espanyola no protesti de la entronisació del carlisme en totes las esferas, en las baixas a forsa de convents nous, en las mitjas a copia de gangas y honors als neos y en las altas ab uns quants casaments ben calculats.

JEPH DE JESPUS

L' Associació escolar republicana ha convocat un certámen científich literari, al qual hem tingut l' honra de contribuirhi ab un modest premi, al igual que distints catadràtics, homes públichs y altres personas de distinció.

Ara bé: a pesar de tractarse de un acte que no té altre fi ni objecte que la difusió de la cultura, l' rector de la Universitat, Sr. Garriga y Nogués, ha prohibit que la convocatoria del certámen sigués fixada en la taula de anuncis de aquell establiment d' ensenyansa, a pretext de que l' entitat que l' convoca té caràcter polítich.

Vamos a veure, Sr. Rector: ¿se figura vosté tal vegada que ls joves que professan opinions republicanas, están incapacitats pera promoure l' cultiu de las letras y de las ciencias? ¿Creu que las taulas de anuncis de las Universitats han d' estar únicament a disposició dels neos y llanuts, com els convocants del certámen católich de la Universitat de Santiago, y del que cada any se celebra a Barcelona en honor de Sant Tomás de Aquino?

¿O es que l' Sr. Garriga, ab els seus actes de intolerancia, de desigualtat y de servilisme busca la manera de fer mérits perque l' ascendeixin de rector qu' es avuy, a bisbe universitari, creantse aquest càrrech ex pressament per ell?

L' Associació escolar republicana han formulat ab aquest motiu una enérgica protesta, a la que no duptém s' apressurarán a unir la seva firma tots els escolars que professan ideas lliberals.

Desde la Corunya, algún barco inglés carregat d' emigrants que havían pres passatge per Cuba, va tenir l' ocurrencia de portarlos al Transvaal, ahont hi fa falta gent que treballin per compte dels inglesos. Els pobres

passatjers enganyats de una manera tan villana, se troban sense medis per tornar, ni saben a qui dirigirse, puig Espanya no té representants en aquella terra.

Vegin ab aixó en quin estat se troba avuy la pobra Espanya. La *brata* qu' estava en vigor durant la primera meytat del sigle, se practica ab els emigrants de Galicia. Ja ls inglesos els tractan com a negres.

En Gamazo, dissident del partit fusionista, ha pronunciat un discurs en el Congrés, més reaccionari, més servil, més madur y més cortesá que l' que puga sortir de la boca satisfeta de qualsevol comensal de la majoria.

Y aquest es el cunyat de n' Maura, ab qui combina todas las tramas políticas que portan entre mans; de aquell Maura que deya en l' anterior legislatura:

—O s' fa la revolució desde las Corts ó l' poble la farà desde las barricadas.

Ben prompte ls ha passat la fuga revolucionaria a n' aquest parell d' ancels, eters espicossadors del grá de Castella.

Ja s' coneix que a ratos perduts van a pendre llissions dels Jesuítas!

Be podém dir qu' es molt millor que ls carlins vajan al Congrés que no a la montanya. Un n' hi tenen no més, un tal Pradera, y ell ha bastat pera deixar al govern ab un pam de nas, al respondre als atachs que als de la boyna havían dirigit alguns ministres, per aparentar qu' ells també son lliberals.

En Pradera ls va posar las peras a quarto, afirmant qu' en Vadillo, ministre de Gracia y Justicia, no aniria a las Corts si no contés ab els vots dels carlistas de Navarra; y explicant el cas de que en un registre fet durant ls últims successos, a un carlí, l' únich paper que se li trobá sigué una carta auténtica de n' Sánchez Toca, ministre actual de Obras públicas, agraहितli la felicitació que al pujar al ministeri aquell li havia dirigit y oferintse en tot y per tot.

De manera que ls carlins y ls ministres d' ara poden dirse alló que s' deyan la cassola y l' olla: «Si m' embrutas, t' enmascaro.»

S' ha prorrogat novament la ley contra ls anarquistas, inclús l' article quart que castiga fins la propaganda doctrinal. En vá ha sigut l' oposició de las minorias contants'hi fins la liberal: el govern ha prescindit de todas las consideracions, assegurant empero que no pensava aplicar aquell article; pero exigint que la majoria l' votés.

A la quènta vol un arma...

A la conciencia pública s' deixa l' considerar si es convenient entregar un arma a un govern; que tant mal ús fa sempre de todas las que s' pren ó se li confían.

CARTAS DE FORA

Vilassar de Mar.—Tenim a n' en Peret que treu foch pels caixals, puig al preguntarli un amic si havia llegit LA CAMPANA DE GRACIA, va respondre que s' cagava ab ella, ab els que la fan y hasta ab els que la llegeixen, y que si sapigués quí havia escrit ocupantse d' ell li faria un cap nou, Mentida sembla que un home de carrera tingui la boca tan bruta: ara diguin, ¿quina culpa tenen els que fan la CAMPANA y ls que la llegeixen, de que no tingui cuidada ab enrahonar? Creguim, Peret, pel bé que li vull, no s' fiqui ab las autoritats, y no digui que s' farà seus als metjes donantlos'hi un tant, y aixís ningú s' ocupará de vosté y s' estalviarà de fer un cap nou ó de que li fassan a vosté, perque l' qu' escriu aquestas ratllas no té res de manco, y hasta si tant m' apura, li diré que li agradaría jugar a bilit.

Alfúlla.—També aquí tenim un predicatore, encarregat del novenari d' ánimas que deu volguer que tothom gastí bons colors, perque sentirlo y tornarse roig tothom es una mateixa cosa. Tal es la claretat ab que parla de certs pecats, que molts pares de familia s' arrepenixen de haver portat las sevas fillas a la iglesia, puig no tenen cap necessitat de que se ls parli de gustos sensuales, ni de lo dolent qu' es que las mares dormin ab els seus fills per petits que siguin ó donguin maná a las criaturas davant de algún home. Y s' veu que ab la mateixa tonada canta dalt del cubell, que dintre l' bugader dels pecats. L' altre día una noya va tenir que dirli que si continuava fentli certas preguntas relatives al seu promés se n' aniria. Un detall: aquest predicatore que aixís edifica als seus oyents, no s' descuida de recomenar que no s' llegeixi ni la CAMPANA, ni la *Esquella*, ni altres periódichs lliberals, baix pena de pecar. No s' comprén que tingui tanta tirria a uns semanaris que no li fan la més mínima competencia, dat que no s' ocupan may de materias pornográficas, podent llegirlos tothom sense tornarse roig.

LA PROTECCIÓ DE ROMA

El vell entrá en el despaig del secretari, quí, davant d' una taula cuberta de papers atapahits de números, estava repassant las notas dels ingressos de la sen mana.

En Rampolla alsá l' cap y clavá ls ulls en els del vell.

—Diguéu?

—Desitjava veure al Papa.

—¡Oh! Está ocupadíssim. Escriu una protesta que vol enviar al govern francés, referent als bens de las congregacions religiosas. Fransa tracta de posar en clar la procedencia d' aquests bens, que son quantiosos, y l' Papa, naturalment, vol impedirho.

El vell vá insistir.

—¡Es tant important l' assumpto que m' obliga a solicitar aquesta audiencia del sant pare! Vejeulo, diguéu-li que m' rebí...

En Rampolla s' aixecà y atravesant varias habitacions entrà en el gabinet del Papa.

—Us demanan, senyor.
—¿Què?

—No l' coneix: es un vell de barba venerable y aspecte patriarcal. Sembla que vé de lluny.

—¿Serà un yanqui rich?

—Pel accent, opino que no.

—¿O potser un príncep de la India, convertit al cristianisme y desitjós de ferme un espléndit present?

—No ho sé. Lo únich que puch dirvos es que parla perfectament l' holandés.

Illuminat per repentina inspiració, el Papa donà un copet á la taula.

—No hi ha dupte. ¿Accent holandés y barba venerable?.. Es en Krüger, el del Transvaal.

—Verdaderament, ell ha de ser—exclamà llavors en Rampolla, recordant els retrats que del vell boer havia vist:—es el mateix Krüger.

El Papa y l' secretari s' quedaren un moment mirantse y meditant.

—¿Quin compromís! ¿Qué penséu fer, senyor?

—¿Jo?—murmurà l' sant pare:—¿Jo?... Res; no puch rebrel. Despatxéuho vos ab tota la cortesia possible.

En Rampolla tornà al seu quarto, ahont el vell l' esperava sense manifestar la menor impaciencia.

—Hi vist al papa—vá dir donant á la seva veu un to d' infinita dolçura—y us prega que l' dispenséu. ¡Té tanta feyna y ls días son tan curts!

—¿No pot escoltarme?

—De cap manera. Y creyéu que ho sent molt, moltíssim.

—Es que jo soch en Krüger.

—Ja ho sab, jo li he dit.

—¿M' heu conegut?

—¿Oh!... ¿Què no coneix al noble patriota, al digne president de la més valenta y desgraciada de las nacions?

—Per ella vinch.

—Parléu, espliquéuvos. ¿En que podém servirvos? Tots nosaltres estém á la vostra disposició. ¿Necessitéu una benedicció apostólica? Son cent franchs. ¿Una dispensa pera un matrimoni entre próxims parents? Cent cinquanta. ¿Un permís pera obrir una iglesia? Dos cents. No heu de fer més que indicar els vostres desitjos, y sense entorpiment de cap mena quedaréu despatxat.

—Lo que aquí vinch á buscar—vá fer en Krüger—no son benediccions, ni permisos, ni dispensas, sinó protecció, amparo per la méva patria. ¿No ho sabéu lo que ab nosaltres s' está fer?

—¿Prou!

—He recorregut totas las cortis d' Europa, y en lloch m' han sapigut donar altra cosa que consols y bonas paraulas. Tothom pensa ab el seu interés, ab la seva conveniencia, ab lo que li podrà succehir si s' atreueix á apretarme la mà ab massa carinyo... Y abatut, desenganyat, cansat de veure tantas caras compassivas y tantas bocas mudas, he vingut aquí pera dir al Papa: «¡Allarguéunos els vostres brassos, poséu la vostra veu al servey de la santa causa del Transvaal!... Vos, ministre de caritat y protector dels oprimits, podéu encare ser el salvador de la nostra terra...»

—¿Impossible, impossible!...—repetí l' amable secretari, posant beatíficament els ulls en blanch:—ja us he dit las graves qüestions que avuy ocupan al sant pare... ¡Ah, si ell no estés tan agobiad de feyna, tan atrafegat ab otras cosas!...

—Y aquí vá terminar la entrevista.

El Papa continuá la redacció del famós document defensat els bens de las congregacions francesas.

El secretari vá seguir contant ab escrupulosa atenció els ingressos de la senmana.

Y l' vell Krüger baixà silenciosament els esglaons, convensut de que á Roma, si no es per portarhi sachs plens d' or ó joyas guarnidas de diamants, es inútil anarhi per res més.

FANTÀSTICH

ENTRE ELL Y ELLA

(ELL ES UN MUNICIPAL; ELLA, UNA RASPA)

—Quimenes, parlém á pams.

Sápigas que ja estich farta d' esperar tant y tant temps que m' compleixis la paraula que un diumenje m' vas donar á la plassa de Santa Ana, ahont tú estavas de punt.

¿Qué pensas fer? Digas, parla; que aixó de jurá y faltat á la paraula empenyada, sols ho fan els regidors ó ls ministres, aquí á Espanya; may un municipal digne ni un home que porta sabre.

—Me sembla, Tuyas, que vens un poco massa esmolada y que no has passat els ulls por las órdenes que acaba de dictar el cheneral.

Ten entés que, ara com ara, un dels delictes més grossos que aquí pueden perpetrarse es faltá á l' autoritat.

—¿Y en qué t' falto, sabatassas?

El demanar que compleixis lo que un día vas jurarme, ¿es faltá á ningú? Y á més, ¿tú ets autoritat?

—¿Pues vaya si lo soy!

—¿Sabs lo qu' ets tú?

Un home sense sustancia que t' prevals del uniforme per electrisar criadas.

Però de mí, t' ho adverteixo, no te'n burlarás. O t' casas, com vas prometre, ó t' armo un escándol de cal Ample.

—Infracción número dos

á las órdenes dictadas pel capitá cheneral, pues, per lo que s' veu, tú tractas de fer presió, coacció sobre mí.

—¿Gran papanatas! ¡Presió!... ¡Tú si que n' has fet més de quatre y sis vegadas sobre meu!...

—Vamos, Tuyetas, ten un poquet mas de calma, y calla, si no por mí, por esta rata pinyada que llevo sobre el escudo y que, com sabs, es la marca de la ciudad. ¿Cóm vols tú, chustament ara, ab el tráfech de ff d' any, que un hom estigui per aquests lfos?

—¡Ja! Vaja: vols dir que torni á passar més endavant, ¿eh?

—¿Ánchela! Deixém que s' acabi el sigle y després...

—Ja t' veig las manyas. Y acabat aquest, dirás: «Deixém que s' acabi l' altre».

¿No es aixó?

—Tuyas, ja estich cansado de tanta cháchara y no quiero ni un moment aguantar más amenazas. Net y clá: els temps están malos, he perdido la esperanza de ser cabo en plazo breve y, vamos... que l' qu' es per ara no veig la necesidad de pensá en res de casaca.

—¡Aixís m' agrada, que t' treus la careta de la cara! Pero aixó no quedarà d' aquest modo. ¿Qué t' pensavas?

—¿Qué vols fer?

—¿Qué? Ara mateix vaig á explicar fil per randa al comandant del teu cuerpo las tévas malas entranyas, y...

—¿Desgraciada de t'í! D' allí al Pelayo, no falla.

—¿Jo?

—Tú. ¿No sabs que hoy, por razones diplomáticas, las autoritats no quieren que s' diga ni una palabra referent á casaments?

—Pero ¿per qué?

—Per... ¡caramba! Lo ignoro. ¿Qué ho vols saber?

—Sí.

—Pues... ves á Salamanca.

C. GUMÁ

Una catástrofe... y una iniquitat

Días enrera entre las estaciones de Vacor y Ovejana (Córdoba) va haverhi topada de un tren de mercaderías ab un altre de balast, carregat de treballadors. De aquests infelissos se'n vá fer una truyta completa: deu morts y mes de vint ferits, en la majoria graves. En lo present cas no hi ha sisquera que dir alló del *Brusi* de que tots els cotxes destrossats eran de tercera, per quant ni cotxes eran, sino vagonetas de aquelles ab que ls carrilaires se trasladan de un punt al altre.

Causa de la catástrofe: un petit descuit en la transmissió de un telegrama avisant á l' estació immediata que la vía no estava lliure.

Y causa de aquest descuyt: el cansanci excessiu dels dos únichs empleats de l' estació de Vacor: un jefe d' estació y un mosso.

Al posarlos presos, el jefe vá dir plorant:—Tres anys fá que presto servey, durant els quals casi ni temps he tingut de despullarme, tant es el treball que pesa sobre mí.

Donchs ja veurán com ell y l' mosso serán els únichs que pagarán la festa. No la pagarà la companyia, que, com totas las d' Espanya, per estalviar sous, té un personal molt inferior al estrictament necessari per un mitjà servey. Personal abrumat de feyna y miserablement pagat, que menja malament y que vá sempre mort de son. Las companyias, donchs, son las verdaderas culpables de aquests desastres.

Però las tals companyias espanyolas, ab lo qu' estalvián de sous poden donarse l' luxo de pagar grans assignacions als consellers, quals cárrechs recauen generalment en els grans *fulanos* de la política monárquica y ab aquestas assignacions ja tenen assegurada l' impunitat mes absoluta.

No fá molts días en Sánchez Toca, ministre de Obras públicas, responet á una interpelació que varen ferli sobre l' particular, digué que trobava inconvenient que hi hagués polítichs d' influencia que desempenyessin cárrechs en las Companyias de ferrocarrils: que proposaria algunas midas sobre l' particular; pero qu' esperava que ls que s' trobavan actualment desempenyant, els dimitirían.

—Sí, prou! Ja ho pot esperar sentat... Y sentat en la poltrona ministerial qu' es una posició molt cómoda.

Se'n figura que l' tal Sánchez Toca ab lo dels carrils no farà gayre honor al seu segon apellid: fins ara s' pot dir d' ell: tira y no *toeu!*

Y que ha de tocar si la manganxa dels cárrechs retribuïts, á manera de *tapa-bruís*, es un dels vicis ingénits de la política monárquica! ¿Cóm arrastrarían carruatje molts dels que ls disfrutan, si no poguessin contar ab ells?

Per lo demés, si ls pobres carrilayres de Vacor han mort aplastats, que ls enterrin, qu' ells y ls cap-pares de las companyias, en sufragi de la seva ánima ja ls hi dedicarán un rot, sortit del recó mes fondo del seu estómach satisfet.

P. DEL O.

Un diputat de la majoria, el Sr. Besada, que forma part de la comissió de pressupostos, ha manifestat que formulará vot particular y qu' es disposat á combatre tots els projectes del gob. ¡Aixís siga! Y sobre tot, que no consenti, li alterin ni una sola lletra del seu apellid, p que si l' *Besada* s' tornés *Becada*, no hi hauria res lo dit.

Copla cantada per una comparsa valenciana, al final de un banquet donat á n' en Blasco Ibañez pels literats y artistas de Madrid:

«La Libertad es de oro;
la República de plata;
la Monarquía de cobre
y la religión de lata.»

De cantar aquesta copla si que se'n pot dir *cantar las veritats*.

Días enrera el govern vá sufrir una derrota en el Senat al ser nombrada la comissió que ha de informar sobre l' famós decret de n' Dato atentatori á las lleys municipal y provincial.

La majoria dels individuos nombrats pertanyen á l' oposició.

Y com que l' govern figura com á continuació del anterior del qual ne formava part en Dato, veus aquí una derrota en tota regla.

**

Però l' Azcárraga ja no hauria de ser de aquells panxuts que no se'n van may á fons, per quant, al veure que anavan las cosas tan mal dadas, vá declarar per boca de un dels ministres, que l' decret es exclusivament de n' Dato, y que l' govern actual se desenten de qualsevol responsabilitat que l' tal Dato puga haver contret.

¡Pobre Dato! Creguin que casi comensa á ferme llástima. Xiulat á Catalunya, derrotat al Senat y abandonat dels seus amichs...

Aquí si que s' pot ben dir del arbre mort, si es de bona fusta, tothom ne fá pitos.

Llegeixo en un telegrama de Madrid: «Por orden gubernativa ha sido recogido el periódico titulado *La Vergüenza*.»

¡L' única Vergonya que corria per Espanya! Y ja ho venhen: tant bon punt surt al carrer, me l' agafan!

Alemania ha declarat que jamay iniciará una intervenció en la qüestió sud-africana, per estar segura de que l' Inglaterra s' ho pendria com un acte de enemistat.

Es lo que deya un municipal, de aquells que davant de certs compromisos s' hi giran d' espatllas.

—Se ha d' estar bé con todo el mundo, y con los lladres más, porque regularment tienen malas espurnas.

Una afirmació de n' Baró consignada en una de las cartas que desde Madrid enviava al *Brusi*:

«Mientras haya Parlamento, no habrá patria.»

Fugi, home, fugi. Lo que hauria de dir vosté es lo següent:

«Mentres hi haja sou al *Brusi*, no hi haurá memoria de lo qu' escribia á la progressista crónica de Catalunya.»

Días enrera la policia vá capturar al cabecilla Heréu Frare de Malanyeu, que manava la partida que vá al-sarse á Berga.

Si no s' hagués mogut de Fransa ahont deyan que s' havia refugiat, ara no se li podria cantar aquella copla:

«Tú lo quisiste
frayle Mostén:
tú lo quisiste,
tú te lo tén.»

A las societats obreras de Madrid se ls ha negat l' autorisació que havian sollicitat pera celebrar un *meeting* al objecte de demanar que s' retornin las garantías constitucionals á tot' Espanya.

Lo qual vé á demostrar lo que ja sabíam, es á dir: que se'n priva de tot fins de demanar lo qu' es nostre.

Y es que l' sistema de governar s' ha simplificat de tal manera que avuy ja no quedan mes que dos instruments: un tapabocas á la cara del poble, y un bon garrot á las mans del govern.

Del *Diari de Catalunya*, vulgo *La Garsa*:

«Els reys avants tenian dos atributs del poder: el ceptre y la corona: un masculí y un femení.»

¡Vaya unas imatjes mes plásticas no desperta aixó del ceptre llargarut y de la corona rodoneta!

Missaire, missaire: mira que rellicsas!

No t' ocupis de la boda qu' es un dels temas prohibits: no t' ocupis de la boda, si no menjarás *confits*.

JO DE MENORS

Durán Vila y Memorialista Manso:—Insertarém alguna cosa de lo qu' ens envian.

Ciudadá: A. Montanyés: Prech inútil? Y tan inútil... que va de cap á la panera.—E. del Fat: Té poca sal.—J. Roldós: Aquest xiste tramontaneja molt, si no fós aixó, de molt bona gana.—Lluís G. Salvador: No més que passadora.—L. F. Mataroni, (Habana): La seva procedencia no falla; y 's veu desseguida qu' aixó no ha sortit de cap *ingeni*.—Joan Bonastre: Paf! Al bombo... Ni rastre!—J. B. Alemany y B: Per un lloch ó altre s' aprofitarán.—Oriola Ribas: Aquestas están una mica mes millor.—Alg.r Eltes: Hi falta picardia y son excessivament llargas.—I. Squima: Vosté 'n sab la prima.—E. B. y V.: Veurém... veurém...—Met Garibaldi: La seva prosa no es tot lo fácil que deuria ser.—Ruy de Gorch: Gracias; van bé.—Antoni Dantallops: Anirà bona part.—A. Chabu M.: No va malament.—Ll. Olivé Tous: Te dos defectes capitals: llarguissima y ensopidissima.—C. A. y Ll.: Mil gracias; s' aprofitará.—M. de C. (Cádiz): Rebuda la *lletreta* se li ha donat destíno desseguida. Tot lo demés va bé y lo que no vagi bé mirarém d' arreglarlo.—Joan V. R. (Madrid): No 'ns vá; per quant seria necessari que tinguésem probas de las moltas cosas que 'ns vé contant.—S. T.: L' article Apoteosis no hi cab; pero tampoch l' hauriam insertat per estar plé de llochs comuns y adoleixer de molta incorrecció en la forma.

—Si ets bon minyó y fas tot lo que 't mano, menjarás turróns d' Espanya.

Ha vingut á Barcelona 'l gendre de 'n Sagasta, senyor Merino, y á uns amichs polítichs que van obsequiarlo ab un ápat se 'ls vá queixar de l' excessiva preponderancia del clericalisme.

Aixó, en boca del gendre de un home, qu' essent poder vá treballar tant pels clericals, el fá digne de ser 'l hereu únic del seu sogre.

Y hereu de tot: de la fortuna, dels mobles, de las robas... y hasta del tupé.

En el jutjat de la Universitat, escribania del Sr. Romero, s' está instruhint una causa per violació de una nena de vuyt anys. Tant l' innocent criatura com la seva mare acusan del delicté á un ensotanat, afirmant que 'l monstruós fet vá tenir lloch en un convent d' hermanas de Sarriá.

Creym que si 'l jutje no logra agafarlo pel mantéu, s' encarregarán de ferho 'ls seus germans en religió, encare que no sigui mes que pel prestigi de la classe.

Pero ja veurán com no ho realisan, per alló que 's diu:—Avuy per tú... demá per mi...

Diguin sino com es possible que may mes s' haja sabut res de aquell dignitari de la catedral de Zaragoza, que vá assassinar á una seva parenta.

¡Ah! Es que per efectuar certs escamoteigs serveixen mes avuy els bonetos que 'ls cubilets de 'n Canonge!

Á L' INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—*Re-pa-ra-da.*
- 2.ª ANAGRAMA.—*Petra—Trepá—Taper—Paret—Petar.*
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—*El mantón de Manila.*
- 4.ª GEROGLÍFICH.—*Magrana.*

Han endevinat totas ó part de las solucions del número anterior els ciutadans: Antoni Costa, Campaner Graciós, J. S. Lo Fusteret, D. Roca, Un escalfa paellas de Canet, Met Garibaldi y Un aprenent nou.

XARADA-CANSÓ

Una majordona—cert rector tenia que molt la estimava—que molt la volfa:

Un día, pobreta—que no estava bona lo rectó aixís deya—á la majordona: —¿Qué tens tita meva?—¿títona que t' passa? —Vull menjá una mica—d' arrós ab carbassa: dom *tot* que m' agrada—dom *tot* que m' ofego: y aquest *dos* que m' pica—grátamel t' ho prego. —¿Vols menjarte, noya—un tros de gallina? estás molt *hu-duas*,—ma bella Cristina, y si menjas forsa—te farás més alta porque ets molt *tres-terça*—la carn te la falta. —Dom lo que 't demano,—estimat Saldoni, dom lo que 't demano,—no sigas dimoni y si acás donarm'ho—veus que t' encaparra donam una truyta—d' ous y butifarra.

SANCH DE MONIS

ANAGRAMA

Tot cantant una *total* vegí que 'l cómic Bernat; feya l' ullet á una nena del *total* del meu costat.

SISKET D. PAILLA

TRENCA-CLOSCAS

LOLA ADAN BRI

Formar ab aquestas llettras el títol de una comedia catalana.

ROSIÑOL LLAUNÉ

TERS DE SÍLABAS

Primera ratlla vertical y horisontal: Nom d' home.—Segona; Id.—Tercera: Nom de dona.

JOAN TORRENT Y M.

GEROGLÍFICH

×
PITI
LO LO
FI X:

G. V. LA TURNE

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadans: Un catalá petit, Casmir B. de Cutó, Un guegno, Catala Nista, Francisco Fernández, Lluís Viola Parats, Colón Brindas y Tesis, Pit de Colom, Un enamorat pobre, R. R. D. C., D. Tancredo Monis, Un nyébit encostipat, L. Genis, Joseph Batista, D. Santabercey, Mossén Flochs, Xech y Amadeo D.: *Lo que 'ns envian aquesta setmana no fa per casa.*

Ciudadans: Climent Morera y Fart, Maniátich, Bianchi, Fredrich Gomez, Bruguera y Parés, K. Nari Mut, T. M. Cats, J. Cassi (Vergarito), Butifarra, Un acordeonista, Un comparsa retirat, Sogre Guapo, Francisquet Serra, Fonterre Llimborte, Un aprenent, Joan

¡Fa ha sortit! ¡Fa ha sortit!
EL POPULAR

Any XXV de sa publicació

Un tomo de unas 200 planas atapahit de caricaturas originals dels millors dibuixants. Text escullidíssim degut als primers escriptors de la terra. Constitueix una verdadera historia satírica del any que s' acaba.

¡Gran pallissa humorística á la política contemporánea!
Preu: DOS RALETS per tot arreu

ANTONI LOPEZ, editor, Rambla del Mitj, 20

Estampa de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer Olm, 8